

УДК: 37.015.31-027.561+37.014.6:005.6

DOI: 10.26697/ijes.2019.2.18

Формування професійних та особистісних якостей майбутнього фахівця

Пашенко А. А.¹¹ Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Україна

Резюме

Вступ:

Проблема професійної підготовки майбутніх фахівців сьогодні набуває особливої актуальності у зв'язку з істотними змінами, що відбуваються у соціальному, економічному і політичному житті України. Особливої уваги у зв'язку з цим потребують питання щодо формування у майбутніх вчителів особистісних якостей, котрі забезпечать ефективність професійної діяльності, без яких не можливий ні економічний, ні соціальний, ні культурний, ні політичний прогрес в нових суспільно-економічних умовах.

Результати:

У сучасному світі від майбутніх фахівців вимагають не лише професійної стійкості при умовах конкурентного ринку праці, а й готовності до зміни своєї професійної діяльності. Тому особливо важливим у процесі професійного становлення є формування особистісного потенціалу. Усе це можливо за умов усвідомлення ролі власного особистісного потенціалу та його вивчення, що у подальшому може вплинути на розвиток професійної діяльності.

Значення професійного становлення особистості можна визначити, як зазначає Шнейдер, так: це формування професійної спрямованості, компетентності, соціально значущих і професійно важливих якостей і їх інтеграції, готовність до постійного особистісного і професійного зростання. Професійне становлення майбутнього фахівця залежить від певних характеристик людини, які визначають кінцевий успіх формування студента як професіонала, його професійну готовність та у сукупності зумовлюють її рівень. На думку Бодрова, до таких характеристик належать:

- професійна мотивація як спонукальна та спрямовуюча активність особистості на задоволення не тільки біологічних потреб, але насамперед потреб у праці, спілкуванні, самоствердженні, самореалізації, самовдосконаленні;

- загальна і професійна підготовленість у формі попередніх (для опанування професії) і кваліфікаційних (з урахуванням рівня професіоналізації) знань, навиків і умінь, необхідних для виконання стандартних та нетипових професійних завдань;

- рівень функціональної готовності і резервів організму до трудової діяльності, розвиток професійно важливих фізіологічних функцій

аналізаторів та фізичних якостей (сила, швидкість, витривалість);

- стан індивідуально-психологічних функцій людини і насамперед професійно важливих якостей для конкретної діяльності, що характеризують пізнавальні процеси і психомоторику, темперамент, характерологічні та емоційно-вольові особливості особистості.

Основним джерелом професійного розвитку на початкових етапах професійного становлення є рівень особистісного розвитку студента. Упродовж навчання співвідношення особистісного та професійного розвитку набуває характеру певної цілісності. Професійний розвиток особистості починає домінувати над особистісним і визначати його. У процесі професійного становлення відповідальність є основним чинником формування професійного та життєвого шляху особистості. Формування відповідальності пов'язано зі свободою особистості щодо прийняття рішень упродовж життєвого шляху.

Найефективнішим є усвідомлене самовиховання – системна та свідомо діяльність людини, спрямована на її саморозвиток і формування власної базової культури. Головною метою самовиховання на сучасному етапі є досягнення згоди із самим собою, знаходження сенсу життя, самоздійснення і самореалізація потенційних можливостей, природних здібностей та активне самоутвердження в суспільному житті.

Однак лише критична самооцінка сприяє самовихованню шляхом постановки конкретної мети, завдань, вирішення яких підносить студента на новий рівень активності, самореалізації. Зовнішні стимули мають перетворитися у внутрішні спонукання. Успішність самовиховання реалізується у тому разі, якщо навчально-професійна діяльність набуває особистісну значущість, життєвий сенс. Лише за таких умов намагання успішно оволодіти професією, пройти процес професійного становлення, зумовить активність щодо зростання себе як особистості.

Висновки:

Процес особистісно-професійного становлення фахівців надзвичайно складний та динамічний. Визначено, що професійне становлення особистості залежить від чітко визначених характеристик людини. Виокремлено важливі якості майбутнього фахівця, як комунікативність, активність, високий рівень знань та здатність творчо мислити, фахова компетентність та самовдосконалення особистості.

Інформація про автора:

Пашенко Алла Анатоліївна – Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Одеса, Україна.

Наукові інтереси: вікова психологія, самоздійснення, освіта.

Автор-Кореспондент:

Пашенко Алла Анатоліївна

Email Автора-Кореспондента:

allapashenko23@gmail.com